

PLACERINGSSPECIALISTEXAMEN (APV2): EXAMENSKRAV

Grundläggande information, struktur och kunskapskrav

GÄLLER 1.1.2019 - 30.6.2019.

Innehåll

GRUNDLÄGGANDE INFORMATION OM EXAMEN	3
Målsättningarna med Finans Finland rf:s <i>Placerings specialistexamen</i> (APV2)	3
Målgrupp	4
Avläggande av examen och de allmänna principerna för utvärdering av tentamen.....	5
STRUKTUREN FÖR PLACERINGSSPECIALISTEXAMEN	5
EXAMENSKRAV.....	6
1 Nationalekonomi och finansmarknaden.....	6
1.1 Målsättningar.....	6
1.2 Studiematerial	6
2 Företagsekonomi	6
2.1 Målsättningar.....	6
2.2 Studiematerial	6
3 Investeringsprodukter och investeringsverksamhet.....	7
3.1 Målsättningar.....	7
3.2 Studiematerial	8
4 Lagstiftning om och etik gällande tillhandahållande av investeringstjänster samt privaträttens grunder.....	8
4.1 Målsättningar.....	8
4.2 Studiematerial	8
5 Beskattning av investeringar samt familje- och arvsrättens grunder	9
5.1 Målsättningar.....	9
5.2 Studiematerial	9
BILAGA 1 RÅD FÖR ATT SKAFFA STUDIEMATERIAL.....	11
BILAGA 2 PLACERINGSSPECIALISTEXAMEN APV2: BÖCKER OCH KOMPENDIER.....	12
BILAGA 3 KUNSKAPSKRAV FÖR EXAMINA INOM SEKTORN FÖR INVESTERINGSTJÄNSTER	14

VIKTIGT MEDDELANDE TILL SVENSKSPRÅKIGA TENTANDER

Denna svenska språkversion av examenskraven baserar sig på dokumentet *Sijoitusneuvojan tutkinnon (APV2) vaatimukset: Tutkinnon perusteet, rakenne ja vaatimukset*. **Om olika språkversioner eventuellt är motstridiga gäller de finskspråkiga examenskraven.** Vänligen kolla datumen på titelsidan.

Alla tentamensfrågor görs upp på grundval av det finskspråkiga studiematerialet. Därefter görs en svensk språkversion som baserar sig på den finska texten. För det mesta är det frågan om en översättning, men inte alltid. Till sakinnehåll och andemening ska den svenska språkversionen dock motsvara den finska.

Studiematerialet är angivet i kapitlen *Studiematerial* under respektive delområde. För det mesta finns materialet tillgängligt enbart på finska. Det svenska material som direkt motsvarar det finska är närmast formell lagstiftning och Börsstiftelsens guider.

Till den del man eventuellt använder alternativt studiematerial, till exempel rikssvenska böcker eller kompendier som använts i förberedande kurser, ska man komma ihåg att innehållet och betoningarna sannolikt inte helt motsvarar innehållet i examenskravens studiematerial. Den ekonomiska teorin är naturligtvis densamma oavsett språk. Lagstiftning, regelverk, institutioner och ekonomisk historia varierar från land till land. För APV-examina ska man vara förtrogen med det som gäller Finland. **Annat studiematerial än det officiella läses således på eget ansvar.**

Då man läst finskt studiematerial kan det korrekta svenskspråkiga begreppet vara annat än man tänkt sig. Terminologicentralen TSK:s databas för facktermer är en högklassig källa till fackterminologi och dess korrekta översättning. Kolla gärna på webbplatsen <http://www.tsk.fi/tsk/sv> → Bank- och finansterminologi → Sökning för ekonomisk terminologi. Databasen innehåller både översättningar och ofta också korta förklaringar till facktermerna.

Svenskt Ekonomilexikon <https://www.ekolex.se> ger korta definitioner på ekonomiska begrepp.

APV-EXAMINA

APV-examen har redan avlagts av mer än 15 000 anställda inom sektorn för investeringstjänster. *Examen i placeringsärenden* och *Placeringsspecialistexamen* har i allt större utsträckning kommit att bli mått på branschkunskandet. Dessa examina är oskiljaktiga delar av branschens självreglering.

Konkurrens och branschreglering har under de senaste åren lett till ökade satsningar på fortbildning. I och med att lagen förutsätter att man ska ha tillstånd för att bedriva investeringsrådgivning är det speciellt viktigt att i detta sammanhang kunna påvisa sitt branschkunskande.

Grundläggande investeringkunskap håller på att bli en del av allmänbildningen. Därför rekommenderar vi varmt dessa examina inte bara för dem som redan är verksamma eller som har som målsättning att arbeta inom branschen, utan för alla som är intresserade av investeringar och av finansmarknaden.

GRUNDLÄGGANDE INFORMATION OM EXAMEN

Målsättningarna med Finans Finland rf:s *Placeringsspecialistexamen* (APV2)

Regleringen av sektorn för investeringstjänster ställer krav på bedömningen av kunskapen och kompetensen hos personal inom finansbranschen som tillhandahåller kunder investeringsrådgivning eller information om eller som säljer finansiella instrument, strukturerade insättningar, investeringstjänster eller sidotjänster.

Företagen inom finansbranschen ska se till att personal som tillhandahåller information om eller som säljer de investeringsprodukter, investeringstjänster eller sidotjänster som erbjuds genom företaget har den kunskap och kompetens som krävs för att

- förstå de grundläggande egenskaperna, riskerna och särdragen hos de investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas, inklusive eventuella allmänna skattemässiga konsekvenser för kunden i samband med transaktioner. Särskild noggrannhet bör iaktas vid rådgivning avseende produkter som är mer komplexa (delarna 3, 4 och 5)
- förstå de totala kostnader och avgifter som kunden kommer att ådra sig i samband med den investeringsprodukt som erbjuds eller rekommenderas och kostnaderna i samband med tillhandahållandet av rådgivningen och andra eventuella relaterade tjänster som tillhandahålls (del 3)
- fullgöra de skyldigheter som krävs av företag vad gäller lämplighetskraven i MiFID (del 4)
- förstå hur den typ av investeringsprodukt som tillhandahålls av företaget eventuellt inte är lämplig för kunden, efter att ha bedömt den relevanta information som kunden lämnat samt potentiella förändringar som kan ha inträffat sedan den relevanta informationen samlades in (delarna 3 och 4)
- förstå hur finansiella marknader fungerar och hur de påverkar värdet och prissättningen på de produkter som erbjuds eller rekommenderas till kunder (delarna 1 och 3)
- förstå inverkan av ekonomisk information och nationella/regionala/globala händelser på marknader och på värdet av de investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas till kunder (delarna 1, 2 och 3)
- förstå skillnaden mellan historiska resultat och prognoser för framtida resultat liksom begränsningarna med prognoser (del 3)

- förstå frågeställningar med anknytning till marknadsmissbruk och penningtvätt (del 4)
- bedöma uppgifter av relevans för de investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas till kunder såsom basfaktblad för investerare, prospekt, årsredovisningar eller finansiell information (delarna 2 och 3)
- förstå de specifika marknadsstrukturerna för den typ av investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas till kunder och, i förekommande fall, deras handelsplatser eller förekomsten av eventuella andrahandsmarknader (delarna 1, 3 och 4)
- ha grundläggande kunskap om värderingsprinciperna för den typ av investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas till kunder (del 3)
- förstå grundprinciperna i portföljteori, inklusive att förstå innebörden av diversifiering vad gäller enskilda investeringsalternativ (del 3).

Examen i placeringsärenden och Placeringsspecialistexamen erbjuder en ändamålsenlig bedömning av personalens kunskap och kompetens i överensstämmelse med regleringen.

Anställda inom sektorn för investeringstjänster behöver mångsidig kunskap på många olika områden. *Placeringsspecialistexamen* är en del av den självreglering med vilken Finans Finland rf och finansbranschen strävar efter att upprätthålla och utveckla branschen anseende samt personalens i värdepappersföretag högklassiga kunnande. Finans Finland rf har utfärdat en rekommendation om att alla anställda med mera kvalificerade arbetsuppgifter i anslutning till att tillhandahålla investeringstjänster från och med 2015 avlägger *Placeringsspecialistexamen*.

Placeringsspecialistexamen är en påbyggnadsexamen till *Examen i placeringsärenden* som således måste vara avklarad före man tar *Placeringsspecialistexamen*. Målsättningen med denna examen är att fördjupa och utvidga den kunskap man erhållit i *Examen i placeringsärenden*. Examensstrukturen och indelningen i kunskapsområden motsvarar upplägget i *Examen i placeringsärenden*.

Kunskapskraven i *Placeringsspecialistexamen* utgår från att man behärskar det centrala innehållet i *Examen i placeringsärenden*. För att bemästra tentamensuppgifterna måste man besitta de grundläggande kunskaper som krävs för *Examen i placeringsärenden*, det vill säga kunskaper bland annat i finansiering, nationalekonomi, företagsekonomi, redovisning och juridik.

Kursmaterialet uppdateras regelbundet. Vi strävar efter att utarbeta frågorna i *Placeringsspecialistexamen* på ett sådant sätt att tentanderna trots förändringar i materialet är likställda. Vi rekommenderar dock tentanderna att på nytt gå igenom och uppdatera sina kunskaper i de frågeställningar som krävs för *Examen i placeringsärenden*.

Målgrupp

Examen är i första hand avsedd för personer med krävande lednings-, tillsyns- och kundbetjäningssuppgifter på värdepappersmarknaden, såsom investeringsrådgivare med kundkontakter och kapitalförvaltare. En typisk examinand arbetar med uppgifter i anslutning till privatbanksverksamhet eller kapitalförvaltning.

För portföljförvaltare som svarar för investeringsbesluten i anslutning till kapitalförvaltning rekommenderar Finans Finland rf till exempel CEFA-/CIIA-/CFA-examen.

Avläggande av examen och de allmänna principerna för utvärdering av tentamen

Examen avläggs med en tentamen som arrangeras av APV-sijoitustutkinnot Oy. *Examen i placeringsärenden* (APV1) måste vara godkänd före man avlägger *Placeringsspecialistexamen*. Finans Finland rf eller APV-sijoitustutkinnot Oy som ansvarar för examenskraven arrangerar inte förberedande utbildning. Det är inte heller obligatoriskt att delta i sådan utbildning för att få delta i tentamen. I praktiken har de flesta tentanderna dock deltagit i någon förberedande utbildning före tentamen. Då man förbereder sig inför tentamen kan man bortse från sådan information i studiematerialet som gäller föråldrad lagstiftning och enskilda siffrvärden. Examen bedöms enligt skalan godkänd/underkänd. Tentanderna delges också sitt personliga poängtal.

STRUKTUREN FÖR PLACERINGSSPECIALISTEXAMEN

Delarna i examen

Examen består av fem kunskapsområden som avläggs vid samma tentamensskrivning. För godkänd examen har indelningen i sig ingen betydelse. Målsättningen är dock att fastslå en sådan poänggräns att godkänd prestation kräver grundkunskaper inom alla kunskapsområden.

För *Placeringsspecialistexamen* ska examinanden inneha de grundkunskaper inom respektive ämnesområde såsom de definieras för *Examen i placeringsärenden*. Till den del kunskapskraven i examina överlappar varandra krävs djupare kunskaper i *Placeringsspecialistexamen*.

Kunskapsområdena för examen är:

1. Nationalekonomi och finansmarknaden
2. Företagsekonomi
3. Investeringsprodukter och investeringsverksamhet
4. Lagstiftning om och etik gällande tillhandahållande av investeringstjänster samt privaträttens grunder
5. Beskattning av investeringar samt familje- och arvsrättens grunder

EXAMENSKRAV

1 Nationalekonomi och finansmarknaden

1.1 Målsättningar

Examinanden ska förstå den nationalekonomiska grundterminologin samt kopplingen mellan samhällsekonomin och finansmarknaden.

Examinanden ska också vara förtrogen med de centrala makroekonomiska begreppen och med hjälp av dessa förstå hur förändringar i verksamhetsmiljön påverkar värdepappersmarknaden. Som exempel kan nämnas centralbanksaktioner, reglering och inflation. Man ska även förstå hur den internationella ekonomiska utvecklingen påverkar Finlands ekonomi och prissättningen av värdepapper.

Examinanden bör kunna ta del av ekonomisk information och på basis av denna klargöra för kunden vad de samhällsekonomiska förändringarna kan innebära för kundens investeringsverksamhet. Dessutom ska man förstå hur de finansiella marknaderna fungerar och hur de påverkar värdet och prissättningen på de produkter som erbjuds eller rekommenderas till kunder. Examinanden ska även förstå hur ekonomisk information och nationella/regionala/globala händelser inverkar på marknaderna och på värdet av investeringsprodukter.

1.2 Studiematerial

- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: *Moderni rahoitus*. Alma Talent, 2018, 10:e upplagan. Kapitel 3. ISBN 9789521434327.
- Lindholm, Timo – Kettunen, Juhani: *Globaali kansantalous*. Edita Publishing Oy, 2016, 1:a upplagan. eISBN 9789513770563, ISBN 789513768003.

2 Företagsekonomi

2.1 Målsättningar

Examinanden ska förstå grunderna för företagets verksamhet och grundläggande företagsekonomiska begrepp: bokslutsanalys, företagets resultat- och balansräkning samt tolkningen av de centrala relationstalen i anslutning till dessa. Utöver detta ska examinandens förstå de företagsekonomiska verksamhetsprinciperna, kapitalstrukturens inverkan på företagets resultat, justering av bokslutsuppgifter samt företagsvärdering. Dessutom ska examinandens förstå hur man utvärderar företaget som investeringsobjekt.

2.2 Studiematerial

- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: *Moderni rahoitus*. Alma Talent, 2018, 10:e upplagan. Kapitlen 5, 8 och 10. ISBN 9789521434327.
- Nasdaq: *Opi osakkeet*. 11:e upplagan. Kapitlen 4.2.–4.4. Guiden finns enbart på finska.
- Salmi, Ilari: *Mitä tilinpäätös kertoo?* Edita Publishing, 2015, 8:e–9:e upplagan. ISBN 9789513762391.

3 Investeringsprodukter och investeringsverksamhet

3.1 Målsättningar

Examinanden ska vara förtrogen med värdepappersmarknadens struktur och verksamhet, egenskaperna för de mest centrala tillgångsslagen, investeringsfondernas verksamhetsprinciper och olika typer av investeringsfonder, egenskaperna för försäkringsplaceringar, grundprinciperna vid investering i kapitalskyddade produkter samt med de alternativ som föreligger för långsiktigt sparande. Målsättningen är att examinanden förstår de grundläggande egenskaperna, riskerna, särdragen och totalkostnaderna hos de investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas samt de kostnader kunden ådrar sig i samband med tillhandahållandet av rådgivning och andra eventuella relaterade tjänster.

Examinanden ska vara förtrogen med och förstå principerna om investeringens avkastning och risk samt känna till de mest centrala relationstalen i anslutning till detta. Man bör på ett lättförståeligt sätt kunna ge råd till investerare i frågor som gäller olika investeringsformer samt i investeringsrådgivningssituationer kunna vägleda hur en långsiktig sparplan ska gestaltas.

Examinanden förutsätts ha en djupgående förståelse hur de inhemska och internationella finansmarknaderna fungerar. Man bör för enskilda investeringsbeslut kunna tillämpa ekonomisk information om värdepappersmarknaden och relationstal som producerats vid bokslutsanalys samt kunna skapa sig en bild av enskilda värdepappers korrekta värdering.

Examinanden ska vara förtrogen med investeringsfondernas verksamhetsprinciper och med olika typer av investeringsfonder. Man ska veta hur man söker information om investeringsfonder, känna till grunderna för utvärdering av fondprestation och ha kunskap om faktabladets innehåll samt för investeringsbeslut kunna utnyttja de relationstal fonderna redovisar. Man ska även känna till grunderna för beskattningen av fonder och andelsägarer.

Dessutom ska examinanden förstå de vanligaste portföljförvaltningsprinciperna – aktiv och passiv, absolut avkastning/relativ avkastning samt kategorisering av fonder enligt investeringsstil. Man ska analytiskt kunna evaluera fondverksamhet i Finland och i EU-länder och förstå de strukturella skillnaderna mellan fonder som säljs i Finland (fonder som grundats med stöd av en bolagsordning, fonder som grundats i kontraktuell form i enlighet med direktivet om investeringsfonder samt specialinvesteringsfonder). Man bör kunna ge råd vid fondvalet i enlighet med kundens risktolerans och avkastningskrav samt hjälpa kunden vid jämförelse av olika fonder. Detta förutsätter analytisk förmåga att tolka relationstal som används vid fondjämförelser.

Examinanden ska vara förtrogen såväl med spar- och placeringsförsäkringar som baserar sig på beräkningsränta som med fondförsäkringar och frivilliga pensionsförsäkringar jämte beskattningen av dessa.

Examinanden ska kunna skapa sig en helhetsuppfattning om kundens sociala förmåner och utgående från denna vägleda och ge råd hur de sociala förmånerna med bästa möjliga produkter kan kompletteras.

Utöver ovanstående ska examinanden på ett djupare plan förstå livscykeln för personförsäkringar samt hur ersättningarna och förmånerna bestäms utgående från försäkringsvillkoren. Man ska förstå försäkringsverksamhetens samhälleliga betydelse. Man ska även förstå hushållens sparmotiv samt betydelsen av den sociala trygghet som ges av samhället som förklaring till sparbeteendet.

Man ska även känna till och förstå standardiserade derivat samt grunderna för OTC-derivat.

3.2 Studiematerial

- APV-tutkinnot -material: *Joukkorahoitus*. V2. Hela kompendiet. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia*). Kompendiet finns enbart på finska.
- Börsstiftelsen: Placerarens rättegude. Guiden finns på Börsstiftelsens webbplats <http://www.porssisaatio.fi/se/undervisning>.
- Finans Finland: *Markkinakatsaus*. Senaste utgåvan. Hela kompendiet. Publikationen finns på webbplatsen <https://www.sijoitustutkimus.fi/palvelut/instituutiosijoittajille/rastoraportti> (under rubriken *Viimeisin markkinakatsaus*). Kompendiet finns enbart på finska.
- Järvinen, Sami – Parviainen, Antti: *Pääomaturvattu sijoittaminen*. Alma Talent, 2014. 3:e förnyade upplagan. Kapitlen 1–9. ISBN 9789521421686.
- Kallunki, Juha-Pekka – Martikainen, Minna – Niemelä, Jaakko: *Ammattimainen sijoittaminen*. Alma Talent, 2012, 7:e upplagan. ISBN 9789521417634.
- Nasdaq: *Opi optiot*. 26:e upplagan. Kapitlen 1 och 2. Guiden finns enbart på finska.
- Puttonen, Vesa – Repo, Eljas: *Miten sijoitan rahastoihin*. Alma Talent, 2011, 5:e upplagan. ISBN 9789510378076.
- Ylönen Marjo: *Eläkesäästäminen 2017*. Försäkrings- och finansrådgivningen, 2017. Publikationen finns på Försäkrings- och finansrådgivningens webbplats www.fine.fi → Julkaisut → Säästäminen ja sijoittaminen.

4 Lagstiftning om och etik gällande tillhandahållande av investeringstjänster samt privaträttens grunder

4.1 Målsättningar

Examinanden ska känna till de etiska normer och procedurregler som gäller tillhandahållande av investeringstjänster: lagstiftning, myndighetsdirektiv och branschens självreglering. Examinanden ska vara särskilt förtrogen med de ansvarsförhållanden som gäller tillhandahållande av investeringstjänster samt med de synsätt och operationaliseringar som gäller etiska och ansvarsfulla investeringar.

Man ska behärska privaträttens grundterminologi: rättshandlingar, ställföreträdarskap, säkerheter, skadestånd, försäkrans samt de juridiska grundbegreppen i anslutning till företagsverksamhet.

Dessutom ska examinanden vara förtrogen med grunderna för den lagstiftning som reglerar beslutsfattandet i aktiebolag. Man ska också kunna tillämpa de normer och de procedurregler som gäller tillhandahållande av investeringstjänster då kunduppdrag genomförs.

4.2 Studiematerial

- APV-tutkinnot -material: *Markkinapaikkojen sääntely*. V1. Hela kompendiet. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto->

[aikataulu](#) (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*). Kompendiet finns enbart på finska.

- APV-tutkinnot -material: *Markkinoiden väärinkäyttö*. V2. Hela kompendiet. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*). Kompendiet finns enbart på finska.
- APV-tutkinnot -material: *Rahanpesu*. V2. Hela kompendiet. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*). Kompendiet finns enbart på finska.
- FINSIF: *Vastuullisen sijoittamisen opas*. FINSIF 2017. Publikationen finns på webbplatsen <https://www.finsif.fi/vastuullisen-sijoittamisen-opas>.
- Hoppu, Esko – Hoppu, Kari: *Kauppa- ja varallisuus oikeuden pääpiirteet*. Alma Talent, 2016, 16:e förnyade upplagan. Sidorna 21–99, 199–226, 245–313, 343–439. ISBN 9789521425165.
- Turtiainen, Matti: *Sijoituspalvelut ja asiakas*. Alma Talent 2018, 1:a upplagan. ISBN 9789521435393.

5 Beskattningsprinciper samt familje- och arvsrättens grunder

5.1 Målsättningar

Examinanden ska känna till beskattningsprinciperna för olika investeringsformer samt grunderna för kapital-, arvs- och gåvobeskattningen.

Examinanden ska känna till kapitalbeskattningens samt familje- och arvsbeskattningens centrala innehåll med tanke på privatpersoners skatteplanering. Man ska även förstå kopplingen mellan beskattningen och familjerätten ur investerarens synvinkel så att man med beaktande av helheten kan vägleda kunden i hennes investeringsbeslut. Målsättningen är att examinandens förstår de allmänna skattemässiga konsekvenserna för kunden i samband med transaktioner. Dessutom krävs grundkunskaper i beskattningen av näringsverksamhet.

5.2 Studiematerial

- APV-tutkinnot -material: *Verotus-kokooma*. V2. Hela kompendiet. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*). Kompendiet finns enbart på finska.
- Börsstiftelsen: *Placerarens skatteguide 2018*. Guiden finns på Börsstiftelsens webbplats <http://www.porssisaatio.fi/se/undervisning>.
- Fasoúlas, Elina – Manninen, Petri – Niiranen, Ville: *Sijoittajan verotus*. FINVA, 2014. 2:a förnyade upplagan. ISBN 9789525684698.
- Finans Finland: *Perhe- ja perintöoikeutta pääpiirteissään*. Materialet finns på webbplatsen <http://www.aaltoe.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*). Kompendiet finns enbart på finska.

- Hoppu, Esko – Hoppu, Kari: *Kauppa- ja varallisuus oikeuden pääpiirteet*. Alma Talent, 2016, 16:e upplagan. Sidorna 481–513. ISBN 9789521425165.

BILAGA 1 RÅD FÖR ATT SKAFFA STUDIEMATERIAL

Kommentarerna om det svenskspråkiga materialet baserar sig på situationen i januari 2018.

Helsingforsbörsen Nasdaqs guider *Opi optiot* och *Opi Osakkeet* (enbart på finska)

Guiderna kan beställas på e-postadressen koulutus@nasdaq.com. Böckerna sänds på post-förskott.

Placeringsfondsguiden, Placerarens ränteguide och Placerarens skatteguide

Dessa guider finns på Börsstiftelsens webbplats <http://www.porssisaatio.fi/se/undervisning>.

Notera att den nyaste versionen nödvändigtvis inte alltid finns att tillgå på svenska. Datum finns angivna på guiderna. Kolla att språkversionerna motsvarar varandra. Detta är speciellt viktigt för *Placerarens skatteguide* eftersom skattelagstiftningen kan ha ändrats.

Övriga böcker

Bokhandlar.

Annan intressant litteratur (utanför studiematerialet till tentamen)

Fonder:

<http://www.finanssiala.fi/materiaalit/FK-julkaisu-Sijoitusrahastotutkimus-2015.pdf>.

Investeringar:

Malkiel, Burton G.: *Sattuman kauppaa Wall Streetillä*. Talentum, 2012. ISBN 9789521418785.

Mandelbrot, Benoit ja Hudson, Richard L.: *Huonosti käyttäytyvät osakkeet*. Talentum, 2016. ISBN 9789521428135.

BILAGA 2 PLACERINGSSPECIALISTEXAMEN APV2: BÖCKER OCH KOMPENDIER**BÖCKER:**

- Fasoúlas, Elina – Manninen, Petri – Niiranen, Ville: *Sijoittajan verotus*. FINVA, 2014. 2:a förnyade upplagan. ISBN 9789525684698.
- Hoppu, Esko – Hoppu, Kari: *Kauppa- ja varallisuusoikeyden pääpiirteet*. Alma Talent, 2016, 16:e upplagan. ISBN 9789521425165.
- Järvinen, Sami – Parviainen, Antti: *Pääomaturvattu sijoittaminen*. Alma Talent, 2014. 3:e förnyade upplagan. ISBN 9789521421686.
- Kallunki, Juha-Pekka – Martikainen, Minna – Niemelä, Jaakko: *Ammattimainen sijoittaminen*. Alma Talent, 2012, 7:e upplagan. ISBN 9789521417634.
- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: *Moderni rahoitus*. Alma Talent, 2018, 10:e upplagan. ISBN 9789521434327.
- Lindholm, Timo – Kettunen, Juhani: *Globaali kansantalous*. Edita Publishing Oy, 2016, 1:a upplagan. eISBN 9789513770563, ISBN 789513768003.
- Nasdaq: *Opi optiot*. 26:e upplagan.
- Nasdaq: *Opi osakkeet*. 11:e upplagan.
- Puttonen, Vesa – Repo, Eljas: *Miten sijoitan rahastoihin*. Alma Talent, 2011, 5:e upplagan. ISBN 9789510378076.
- Salmi, Ilari: *Mitä tilinpäätös kertoo?* Edita, 2015, 8:e–9:e upplagan. ISBN 9789513762391.
- Turtiainen, Matti: *Sijoituspalvelut ja asiakas*. Alma Talent 2018, 1:a upplagan. ISBN 9789521435393.

KOMPENDIER OCH GUIDER:

- APV-tutkinnot -material: *Joukkorahoitus*. V2. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*).
- APV-tutkinnot -material: *Markkinapaikkojen sääntely*. V1. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*).
- APV-tutkinnot -material: *Markkinoiden väärinkäyttö*. V2. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*).
- APV-tutkinnot -material: *Rahanpesu*. V2. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*).

- APV-tutkinnot -material: *Verotus-kokooma*. V2. Publikationen finns på webbplatsen <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*).
- Börsstiftelsen: *Placerarens rättegude*. Guiden finns på Börsstiftelsens webbplats <http://www.porssisaatio.fi/se/undervisning>.
- Börsstiftelsen: *Placerarens skatteguide 2018*. Guiden finns på Börsstiftelsens webbplats <http://www.porssisaatio.fi/se/undervisning>.
- Finans Finland: *Markkinakatsaus*. Senaste utgåvan. Publikationen finns på webbplatsen <https://www.sijoitustutkimus.fi/palvelut/instituutiosijoittajille/rahastoraportti> (under rubriken *Viimeisin markkinakatsaus*).
- Finans Finland: *Perhe- ja perintöoikeutta pääpiirteissään*. Materialet finns på webbplatsen <http://www.aaltoee.fi/ohjelma/sijoituspalvelututkinnot/sisalto-aikataulu> (under rubriken *Osaamisvaatimukseen kuuluvaa oppimateriaalia*).
- FINSIF: *Vastuullisen sijoittamisen opas*. FINSIF 2017. Publikationen finns på webbplatsen <https://www.finsif.fi/vastuullisen-sijoittamisen-opas>.
- Ylönen Marjo: *Eläkesäästäminen 2017*. Försäkrings- och finansrådgivningen, 2017. Publikationen finns på Försäkrings- och finansrådgivningens webbplats www.fine.fi → Julkaisut → Säästäminen ja sijoittaminen.

BILAGA 3 KUNSKAPSKRAV FÖR EXAMINA INOM SEKTORN FÖR INVESTERINGSTJÄNSTER

De ämnesspecifika kunskapskrav som ställs på examina inom sektorn för investeringstjänster definieras utgående från fyra kunskapsnivåer.

Tentamensuppgifterna utarbetas i enlighet med denna nivåindelning. Syftet med den här beskrivningen av kunskapskraven är att underlätta förberedelserna inför tentamen och planeringen av förberedande kurser. De angivna kravnivåerna utgör maximum. Uppgifterna kan även vara lättare än det som anges i denna bilaga. Kunskapsnivåerna är:

- A-nivån, det vill säga att analysera**
- B-nivån, det vill säga att tillämpa**
- C-nivån, det vill säga att förstå**
- D-nivån, det vill säga att komma ihåg**

Syftet med nivåindelningen är att hjälpa tentanden skilja mindre viktigt material från det centrala materialet.

BESKRIVNING AV KUNSKAPSNIVÅERNA

A-nivån: analys. Med uppgifter på analysnivån mäts fördjupad kunskap inom ämnesområdet. För att lösa uppgiften bör man kunna spjälka upp frågan i mindre delproblem, lösa dessa och kunna dra de rätta slutsatserna om helhetsproblemet.

B-nivån: tillämpning. Med uppgifter på B-nivån mäts förmåga att tillämpa den information som finns till handa för att lösa givna problem inom ämnesområdet. Uppgifterna kräver förmåga att använda teorier i typiska valsituationer.

C-nivån: förståelse. Med uppgifter på C-nivån mäts förståelse av orsakssamband samt principen för och växelverkan mellan olika företeelser.

D-nivån: minnesförmåga och igenkänning. På denna nivå förutsätts att man kommer ihåg begrepp eller definitioner. Uppgifter på denna nivå kan fråga efter givna begrepp, definitioner, termer eller enskilda fakta.

BESKRIVNING AV DE ÄMNESSPECIFIKA KUNSKAPSKRAVEN

Det centrala innehållet och den kunskapsnivå som krävs för de olika ämnesområdena ges i tabellerna nedan. Syftet med denna sammanställning är att man bättre ska kunna gestalta studiematerialet och få stöd för förberedelserna inför tentamensskrivningen.

1. Nationalekonomi och finansmarknaden

Ämnesområde	Kravnivå
I Nationalekonomi	B
- Grundläggande begrepp	
- Ekonomiska system	
II Priset bestäms av efterfrågan och utbud	B
- Prisbildning	
- Efterfrågan och utbud	
III Arbetsmarknaden och inkomstpolitiken	C
IV Finansmarknadens struktur	A
- Penningmarknaden	
- Obligationsmarknaden	
- Aktiemarknaden	
- Valutamarknaden	
- Derivatmarknaden	
- Avveckling av transaktioner	
- Finansförmedlare, organisationer, banker, försäkringsinrättningar, övervakning	
- Investeringsfonder	
V Internationell ekonomi	B
- Världsekonomin, EMU och EU	
- Utrikeshandels betydelse	
- Växelverkan mellan internationella marknader	
VI Offentlig ekonomi: skatter och tjänster	C
- Statens ekonomiska roll	
- Metoder för den offentliga makten att ingripa i ekonomin	
- Grundläggande begrepp inom finans- och	
- Penningpolitiken	
VII Det ekonomiska kretsloppet	C
- Makroekonomi	
- Bruttonationalprodukten	
VIII Produktionstillväxt och levnadsstandard	C
IX Konjunkturväxlingar	B
- Arbetslöshet	
- Förklaringar till inflation	
- Inflationens inverkan på finansmarknaden	
X Ekonomisk politik finansmarknadsintegration	B
- Utgångspunkterna för penningpolitiken	
- Strukturen i euroområdet ekonomi och finanssystem	
- Hur penningpolitiken verkställs	
- ECB:s penningpolitiska verktyg och inverkan på finansmarknaden	
- Finlands Bank i eurosyste	

2. Företagsekonomi

Ämnesområde	Kravnivå
I Bokslutsanalys och dess bakgrund	B
<ul style="list-style-type: none"> - Definition av bokslutsanalys - Källor till bokslutsinformation - Lagstiftning som gäller bokslutsinformation - Vem använder bokslutsanalys? - Information som framkallas på aktiemarknaden - Samhällsekonomisk information 	
II Justering av bokslutsinformation	C
<ul style="list-style-type: none"> - Justering av resultaträkningen - Justering av balansräkningen - Effekterna av den förnyade bokföringslagstiftningen 	
III De centrala nyckeltalen och tolkningen av dessa	A
<ul style="list-style-type: none"> - Lönsamhet - Soliditet - Likviditet 	
IV Kassaflödesberäkningar och tolkningen av dessa	D
<ul style="list-style-type: none"> - Kassaflödesberäkningar samt uträkning och tolkning av kassaflödesbaserade nyckeltal 	
V Marknadsanknuten bokslutsanalys	A
<ul style="list-style-type: none"> - Centrala nyckeltal - Förhållandet mellan bokslutsinformation och aktieavkastningar - EVA - Aktieavkastningen som determinant för framtida bokföringsmässiga vinster - Hur olika vinstbegrepp reflekteras i priserna - Marknadens reaktion på publicering av bokslutsinformation 	
VII Statistisk analys av nyckeltal	B
<ul style="list-style-type: none"> - Grundläggande antaganden - Konkursprognostisering och kreditbetyg - Klassificering av nyckeltal 	

3. Investeringsprodukter och investeringsverksamhet

Ämnesområde	Kravnivå
I Finansiella instrument: egenskaper och värdering	A
<ul style="list-style-type: none"> - Aktier - Obligationer - Optioner och konvertibler - Andra finansiella instrument 	
II Grunderna i att investera	A
<ul style="list-style-type: none"> - Investering i aktier: grundbegrepp - Avkastning och risk - Diversifiering - CAPM och avkastningskravet på eget kapital - Investeringsstrategier - Marknadseffektivitet 	
III En inledning till derivat	B
<ul style="list-style-type: none"> - Derivatbörser - Optioner och andra derivat: grundbegrepp - Derivatprodukter 	
IV Värdering av derivat	B
<ul style="list-style-type: none"> - Värdering av optioner - Determinanter för värdet på futurer 	
V Användning av derivat	C
<ul style="list-style-type: none"> - Grundläggande derivatstrategier - Riskhantering med hjälp av derivat 	
VI Ränteinvesteringar	A
<ul style="list-style-type: none"> - Penning- och kapitalmarknaden - Värdering av ränteinstrument - Avkastning, risk och likviditet - Riskmått - Direkta ränteinvesteringar - Räntefonder 	
VIII Företagsvärdering	B
<ul style="list-style-type: none"> - Behovet av och grunderna i företagsvärdering - Modeller för värdering av företag - Avkastningskravet vid företagsvärdering 	
IX Investeringsfonder	A
<ul style="list-style-type: none"> - Verksamhetsprincip - Fondkategorier - Hur placerar man i fonder? - Fondbolagets administration - Avgifter - Övervakning av fonder - Fondlagstiftning - Fondinformation - Grunderna i beskattningen av fonder 	
X Förvaltning av investeringar	B
<ul style="list-style-type: none"> - Förvaltningsstilar: aktiv/passiv portföljförvaltning - Relativ avkastning / absolut avkastning - Användning av derivat och aktielån vid portföljförvaltning - Investeringsbegränsningar föreskrivna i lagen om placeringsfonder - Uträkning av fondvärdet och specialfrågor i anslutning till detta samt rapportering 	

4. Lagstiftning om och etik gällande tillhandahållande av investeringstjänster samt privaträttens grunder

Ämnesområde	Kravnivå
I Handels- och förmögenhetsrätten i huvuddrag	B
<ul style="list-style-type: none"> - Rättsnormer, -subjekt och -handlingar - Ställföreträdarskap - Skuld- och betalningsförhållanden samt säkerheter - Skadestånd och försäkringar 	
II Regler om marknadsplatser	C
III Penningtvätt	A
<ul style="list-style-type: none"> - Kundidentifiering - Rekvisiten för penningtvätt - Insiderregler - Personer i politiskt utsatt ställning - Procedurregler vid penningtvätt - Övervakning av penningtvätt - Straffbestämmelser 	
IV Marknadsmisbruk	B
<ul style="list-style-type: none"> - Misbruk av insiderinformation - Marknadsmisbruk - Straffbestämmelser 	
V Procedurregler	B
<ul style="list-style-type: none"> - Allmänna bestämmelser: att grunda och äga ett värdepappersföretag - Värdepappersföretagets verksamhet - Bokslut och revision - Soliditet och risker - Förfarande vid skötsel av kundrelationer - Särskilda regler: tystnadsplikt, kundidentifiering, skadestånd, förvaring av kundmedel - Marknadsföring av värdepapperstjänster - Straffbestämmelser - Etiska regler 	
VI Ansvarsfulla investeringar	B
<ul style="list-style-type: none"> - Grundläggande begrepp - Olika synsätt på ansvarsfulla investeringar 	

5. Beskattning av investeringar samt familje- och arvsrättens grunder

Ämnesområde	Kravnivå
I Beskattningen i huvuddrag	A
<ul style="list-style-type: none"> - Huvuddragen vid beskattning av privatpersoner - Beskattning av avkastningen på investeringar - Beskattning av ränteinkomster, fonders avkastningsandelar samt hyresinkomster - Beskattning av försäkringsinvesteringar - Beskattning av överlåtelsevinster och -förluster - Ränteavdrag - Förmögenhetsskatt - Överlåtelseskatt - Fastighetsbeskattningens grunder - Grunderna för beskattningen av försäljningsinkomst av virke - Gåvo- och arvsbeskattningens grunder - Skatteplaneringens grunder	
II Skatteplanering ur ett investerarperspektiv	B
<ul style="list-style-type: none"> - Avdrag för investeringsverksamhetens kostnader - Beskattning av pensions- och investeringsprodukter - Arvs- och gåvoskatteplanering - Beskattning av utländska investeringar - Beskattningsförfarande och sökande av ändring - Investeringar som näringsverksamhet och investeringar via bolag	

APV
SIJOITUS
TUTKINNOT

Aalto EE Helsinki

Mechelininkatu 3 C
00100 Helsinki

AEE Aalto University
Executive Education

Finanssiala ry

Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

 FINANSSIALA